

Uun4unG

1115

4h2 p1

4uq-p

82

U-89

Puqon

1899

10 mtr

2

1.1.1

2011

82-3

Ս-95

ԳՐԱՎԱՃ. Ս. ԶԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆԻ

ԿԻՆ ԹԷ ՎԱԳՐ

Ս Տ Օ Կ Տ Օ Ն Ի

Թարգմանութիւն

Ա. ՆԱԶԱՐԷԹԵԱՆԻ

ԲԱԳՈՒ

Տպարան „ԱՐՕՐ“

1899

82

Ս-89

48

ԿԻՆ ԹԵ ՎԱԳՐ

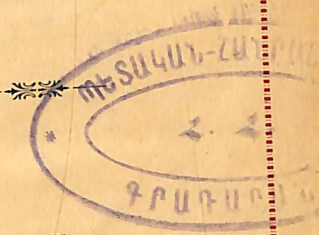
Ս Տ Օ Կ Տ Օ Ն Ի

Թարգմանումին

Ա. ՆԱԶԱՐԷԹԵԱՆԻ

1002
96058

638

ԲԱԳՈՒ
Տպարան „ԱՐՐՐ“
1899

332

Дозволено цензурою Тифлиса.
12 Сентября 1898 г.

Մի ժամանակ, մեզանից շատ ու շատ
սարիներ առաջ, հին աշխարհում մի փոքր
ու աննշան կիսավայրենի թագաւորու-
թիւն կար: Սահմանակից հզօր հոօմայե-
ցիները մտքին այդ պէտքեան մէջ քա-
ղաքակրթութեան մի քանի հիմունքներ,
որոնք կիսավայրենի ժողովրդի համար
մնացին անհասկանալի: Այդ պատճառով
էլ ժողովրդի բնածին դժմանութիւնը ա-
ւելի եւս կոկվեց եւ մի կատարեալ պատու-
հաս դարձաւ երկրի համար: Մանաւանդ
վերջ չունէին թագաւորի օտարոքի բնահա-
նութիւնները: Նրա համար, բացի իր սե-
փական երեւակայութիւնից, ուրիշ ոչ մի
օրէնք, հաստատութիւն չկար: Թագաւորի
հանոյքները հէնց յայտնվելուն պէս՝ պէտք
է կատարվէին: Երբ թագաւորի հրաման-
ները անարգել գործադրվում էին, այն

2003

ժամանակ նրա ուրախ տրամադրությունը, նրա պարզեցումները հանգստացնում էին պալատականներին, որոնք միշտ պէժք է դողալին թագաւորի առաջ: Վա՛յ նրան, ով նոյն իսկ տատանվէր հնազանդվել թագաւորին կամ իր չափը չը հանաչէր,—այդ դէպքում կատաղի բռնակալի աչքերը արտայայտում էին արիւննուշ վրէժխնդրութեան անզուսպ ուրախութիւն:

Թագաւոր սիրում էր անհնազանդներին, բողոքողներին հէնց այն հրնուանքի համար, որը զգում էր նա՝ այդ անհնազանդներին եւ բողոքողներին չափախախտ: Այս բռնակալը մի բան էլ սովորեց հոռմայեցիներից՝—ունենալ մի կրկէս: Սրա մէջ էլ բարբարոս ու ամեն բան իր քէճին յարմարեցնող թագաւորը մի փոփոխութիւն մտցրեց: Կրկէսի նոր շէնքը ոչ թէ բանաստեղծների մրցման կամ ի պատիւ աստուածների կատարվող տոնախմբութիւնների համար էր, ոչ էլ մինչեւ իսկ ըմբիւնների ու սուսերամարտիկների համար:

Թագաւորի հրամանով կրկէսի ընդարձակ սրահները, նրա խորհրդաւոր մութ կամարները, երկար միջանցքները պիտի ծառայէին արդարադատութեան վճիռները գործադրելու համար:

Անկողմնապան, անկաշառ «նակասագրի» վճիռը յայտնվելուց յետոյ, այդ կրկէսը պէժքէ պաշտէր յանցանքը կամ վարձատրէր անմեղութիւնը այնպիսի մի եղանակով, որի նմանը երբէք տեսնված չէր: Այդ խորհրդաւոր շէնքի անուրը դրին «**Սրբայական կրկէս**»: Այս անուրը շատ սազում էր շինութեան. թէպէտ կրկէսի յատկազգիծը եւ շինութեան կազմը յիշեցնում էին հարեւան ազգերի հարսարայեսութիւնը, սակայն նրան ի՞նչ բանի ծառայեցէնր եւ ի՞նչի համար գործադրելը բարբարոս թագաւորի հնարագիտութեան եւ հիւանդոտ երեւակայութեան արդիւնքն էր: Չնայելով որ այդ թագաւորը իր ժամանակի թագաւորներից ամենայեցինն էր, սակայն նա չէր ընդունում ոչ օրէնք,

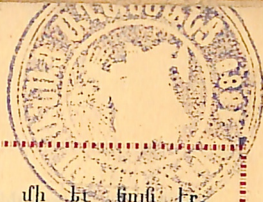
ոչ կարգ ու կանոն: Նա իր բնահանութիւնները, իր վարք ու բարքը ամեն օրէնփից վեր էր դասում: Կարծես թէ այդ քաղաւոր անկեղծագրեղի, անօրինակ բարբառասական հնարներով ուզում էր իր չարաբասիկ հպատակների հնազանդութեան չափը որոշել:

Երբ որ մէկը մեղադրվում էր մի ծանր յանցանքի մէջ, այդ մասին հաղորդում էին քաղաւորին: Սա էլ հրաման էր Տալիս ժողովրդին հրաւիրել կրկէս: Նշանակած օրը ամբօխը լուռ ու մունջ հաւաքվում էր կրկէսը. քաղաւորը շրջապատւած պալասականներով, բազմում էր գահի վրա: Յետոյ, նշանակւում էր պէս՝ բաց էին անում վանդակի դուռը, որսեղից առաջ էր գալիս մեղադրեալը: Սա իր առաջ նկատւում էր երկու՝ բոլորովին միմեանց նման եւ ամուր փակված դռներ: Այդ երկու, միմեանց նման դռներից մէկն ու մէկը մեղադրեալը պարտւում էր բանալ: Թէ ո՞րը բանաւ, այդ իր գիտեալու բանն էր,—

ընտրութեան մէջ նա անպայման ազատ էր: Ոչ մէկի ազդեցութիւնը չէր կարող մեղադրեալի համար նշանակութիւն ունենալ, ոչ ոք չպէ՛տ է խանգարէր կեանքի կամ մահուան անկողմնապահ վճռին: Այդ դռներից մեղադրեալը պէ՛տ է սպասէր կեանք կամ մահ:

Այսպէս ուրեմն, արդարադատութեան գործը կամ մեղադրեալի դատաւիժը կախված էր բախի բերմունքից: Եթէ նա կ'աճ'արք մեղադրեալի համար սահմանել էր մահ, այն ժամանակ, նա իր ընտրած դուռը բանալիս, հանդիպում էր դէմ առ դէմ կանգնած քաղցած, կասաղի վագրին, որը յարձակվում էր մեղադրեալի վրա եւ տեղն ու տեղը լափում նրան: Այս տեսակ վախճանը ամենքի համարում էին համ ակներեւ տալացոյց այն բանի, որ մեղադրեալը յանցաւոր էր, համ էլ արժանաւոր պատիժ նրա գործած յանցանքի: Այդ ողբերգական տեսարանի ժամանակ հնչում էին պղնձէ զանգակներ,

իսկ լալկան կանայք սկսում էին իրանց վայնասուներ, համաձայն հնուց սրբագործած սովորութեան: Ամբոխը գլխակոր ու վիասված վերադառնում էր տուն: Ամենքը զարհուրում, սարսափահար էին լինում, երբ որ տեսնում էին թէ ինչպէս իրանց աչքի առաջ փաղցից կասաղած գազանը զզգզում էր անվեհեր երիտասարդին կամ ավելարդ ծերունուն: Իսկ եթէ մեղադրեալի բախսը բերում էր՝ նրա ընտրած ու բացած դռնից դուրս էր գալիս մի կին, որը յաւկապէս ընտրվում էր ամբողջ քաղաքութեան ամենագեղեցիկ կանանց միջից, այն հասակի ու դասակարգի, որից էր մեղադրեալը: Այս դէպքում մեղադրեալը միանգամայն անմեղ էր համարվում: Նրա առաջ դուրս եկող գեղեցկուհին պէ՛տք է նրա անմեղութեան պարգեւը դառնար: Անմիջապէս կասարում էին նրանց պսակի հանդէսը, թէկու՞ղ մահից նոր փրկված երիտասարդը ամուսնացած լինէր, կամ թէ նրա ուժն ու միտքը մի ուրիշի վրա լի-

ներ ուղղված,—այդ մի եւ նոյն էր. Ի՞նչ արած. պէ՛տք էր ննազանդվել: Այդ տեսակ եղանակով դասելու դէմ քաղաքը ոչ մի բողոք. ոչ մի ընդդիմութիւն չէր կարող լսել եւ տեսնել: Ինչպէս այն դէպքում, երբ որ եւ է յանցաւոր էր դասվում, այնպէս էլ այս դէպքում, գործն անմիջապէս վճռվում էր ամենքի աչքի առաջ:

Արեայական գահի սակ զսնված դռնից դուրս էր գալիս ֆրմապետը, որի առջեւից ֆայլում էին պարող կանայք եւ երաժիշտներ, ոսկէ փողեր հնչեցնելով: Քրմապետը կասարում էր պսակի ծէսը: Ամեն կողմից լսվում էին երաժշտական փողերի ուրախ ձայներ. ամբոխն էլ մասնակցում էր իր կեցցեցներով: Փեսան առաջնորդում էր հարսնացուն դէպի իր բնակավայրը. մանուկներն էլ նորապսակ զոյգի առջեւից ծաղիկներ էին սփռում:

Ահա այս էր դասավարութեան այն եղանակը, որ հնարել էր բարբարոս քա-

գաւորը իր հպատակների համար: Դասավարութեան այս եղանակի օգտակարութիւնը ժողովրդի համար շատ հասկանալի էր: Հպատակների համար աւելի ձեռնասու էր ենթարկվել նակասագրի անդարձ ու անորոշ վնասին, քան թէ դաժան քաղաւորի բարբարոսութեան, որովհետեւ այս դէպքում վնասների գործադրութիւնը քաղաւորը միշտ կը բողոքէր կատաղի վագրին:

Մեղադրեալը չէր կարող իմանալ թէ ո՞ր դռնն է տանում դէպի փրկութիւն եւ ո՞րը դէպի մահ: Նա բացում էր իր բնօրէն դռնը առանց որ եւ է կողմնակի օգնութեան եւ մի ակնբարբոս մեղադրեալը կամ վագրի հիրաններն էր բնութեան, կամ ընդհակառակը՝ ազատվում էր ստանում, իբրեւ պարգէն, գեղեցկուհի ամուսին: Այս սարսփեղ զատաստանի վնասները ոչ միայն ամեն կողմնապահութիւնից վեր էին, այլ եւ նրանց գործադրութիւնը կատարվում էր այնպիսի արագու-

թեամբ, որ ոչ ոք չէր կարող նրանից խուսափել:

Կրկէսի մէջ քաղաւորի հրամանով հաւաքված ժողովուրդը չգիտէր թէ ինչ պէտք էր տրուէր՝ արիւնքի տեսարան, թէ պատկեր ուրախ հանդես: Այս անորոշութիւնը այնպէս էր լարում ամենքի հետքերը, որ ուրիշ ոչ մի միջոցով, ոչ մի հնարով չէր կարելի անել:

Տղտղտ ամբոյս դուռն էր գալիս կրկէսից կամ չափազանց ուրախ կամ սարսփեղ եղած: Ժողովրդի փոքրաքանակացող մասն էլ այնպէս էր համոզված, թէ անկողմնապահ նակասագիրն է գործադրում իւր վնասները, այն էլ հրապարակօրէն, ուրեմն եւ ոչ ոքի չէր կարելի մեղադրել անարդարութեան մէջ:

Թաղաւորը ուներ մի աղջիկ՝ նրա քաղաւորութեան ամենաքանկազին զանձը, նրա միակ ուրախութիւնը: Թաղաւորը շատ էր սիրում նրան, որովհետեւ աղջիկը հիշող

հօր պատենն էր, ժառանգել էր նրա կրակոս բնաւորութիւնը եւ անգուսպ կամքը: Քարասիրտ բռնակալի հոգին կարծես վերածնվել էր այդ մասաղափա աղջկայ մէջ: Թագաւորը պատրաստ էր աղջկայ համար գոնել ամբողջ մարդկութիւնը: Սակայն, բռնակալի անվեհեր հպատակներից մէկը յանդգնեց գրաւել աղջկայ սիրտը: Երիասարդի գեղեցկութիւնը, բաշտութիւնը, հասարակ ծագումը—այս բոլորը այնպիսի յատկութիւններ են, որոնց հիման վրա նա համարձակ կարող էր դառնալ այն վիպական հերոսների շարքը, որոնք արժանի են վայելելու մի արեւայազն աղջկայ սէրը: Թագաւորի աղջիկը ոչ թէ սիրում. այլ ուղղակի պաշտում էր Երիասարդին: Նա իր սիրոյ զգացումները արտայայտում էր ամենաբոլոր կերպով, այն ոյժով, որպիսին նա ժառանգել էր իր բարբառս պապերից: Մի օր հայրը իմացաւ այդ ստորափելի գաղտնիքը. բռնակալը անմիջապէս կամեցաւ իր պատեր կասարած լինել: Առանց

երկար-բարակ մտածելու, նա հրամայեց բանտ անել յանդուգն Երիասարդին եւ պահել այնտեղ մինչեւ այն օրը, երբ որ կրկնուի կը կասարվի նրա դատավճիռը: Այդ յանցանքը ամենի համար մի չեսանված, չլսված բան էր: Թէ քաղաւորը եւ թէ ժողովուրդը արտաքին սպասում էին գործի վախճանին: Երբէք այդ տեսակ յանդուգն յանցանք կասարված չէր: Երբէք խաւար աստղը չէ յանդգնել այդ աստիճանի մօտենալ արեւին: Այս մի չլսված ինքնավաստութեան օրինակ էր: Դարերից յետոյ այդ տեսակ դէպքեր շատ են պատահել, իսկ այն ժամանակ դա հրէշաւոր եւ անհասարակ էր համարվում:

Արեւայական պատիժում ժողովեցին վագրի ամենակասողի տեսակները. այդ ընտրովի զազաններից չոկեցին ամենակասողին: Մի եւ նոյն ժամանակ քաղաւորութեան ամեն ծայրերից ժողովեցին գեղեցկուհիների մի խումբ, որոնցից հասկացող անձինք ընտրեցին ամենագեղեցկին՝

մեղադրեալին արժանաւայել կերպով վար-
ձատրելու համար,—եթէ նա անմեղ դուրս
գար:

Ամենին յայտնի էր երիսասարդի յան-
ցանքը: Նա սիրում էր թագաւորի աղջկան.
սա էլ նրան էր սիրում: Ոչ ոք դրանցից
չէր ծածկում այդ: Թագաւորի մեհոլն ան-
գամ չէր անցնում, թէ նրա հնարած դա-
սավարութեան եղանակը կարող էր այս
ղէպքի համար սխալ լինել: Թագաւորը մին-
չեւ իսկ նախագգում էր, թէ այդ հանդէսը
ի՞նչ մեծ զուարճութիւն է պատճառելու
իրան: Այս տեսակ զէպքեր շատ քիչ կը պա-
սանէին: Մեղադրեալը ոչ մի ընդդիմութիւն,
հակառակութիւն ցոյց չտուեց: Ժողո-
վուրդն էլ սասիկ հետաքրքրուում էր եւ ու-
զում էր իմանալ՝ թէ ն ա կ ա տ ա զ ր ի վը-
նիւրը ի՞նչ է լինելու,—մի՞թէ յանցանք
բան է հասարակ մահկանացոյի կողմից՝
թագաւորի աղջկայ վրա սիրահարվելը:

Հասար. նշանակած օրը: Ժողովուրդը
ամեն կողմից թափվեց կրկէս: Շատ շուտ

ամբողջ կրկէսը լցվեց հանդիսականներով:
Ասեղ գցելու տեղ չկար: Թագաւորը, պա-
լատականներով շրջապատված, բազմեց այն
երկու հակառակորդական դռների դէմ, որոնց
նմանութիւնը ամեն մարդու զարհուրեց-
նում էր: Ամեն բան պատրաստված էր: Նը-
շան տալուն պէս՝ մեղադրեալը առաջ
էկաւ: Ամենք յուզված, նայում էին նրան:
Թէպէտ ներկայ եղողներից շատերը նրան
չէին նանաչում, սակայն երիսասարդի գե-
ղեցկութիւնը, նրա ստոնասիրտ ու անսար-
քեր տեսքը, նրա գեղեցիկ շարժումները
հիացրին ամենին: Էլ ոչ ոք չէր մեղա-
դրում նրան արքայազն աղջկան սիրելու
համար: Ո՞վ կարող էր ստոնասրտութեամբ
դիտել շնորհալի երիսասարդի զարհուրելի
վիճակը: Մեղադրեալը թագաւորի առաջ
ծուռնկ չոքեց, թէպէտ եւ նրա ուշքն ու միտ-
քը շատ հեռու էին այն մարդուց, որին նա
ողջունեց: Նրա աչքերը թագաւորին շր-
ջապատողների մէջ որոնում էին մէկի դէմ-
քը՝ արքայազն աղջկայ դէմքը: Թագաւորի

աղջիկը իսկի մտնում էլ չանցկացրեց հե-
ռանալ, փախչել այն տեսարանից, որի մէջ
նա էլ մեծ դեր էր կատարել: Արքայազն
աղջիկը համարձակ, արի բնուրուքեան
էլ կենդիւ հոգու տէր էր: Այն օրից, երբ
նա հայրը վնուեց դատել երիտասարդին իր
հնարած եղանակով, նա հոգին, սիրտը
հալ ու մաշ էր լինում, երբ մտածում էր
քէ ի՞նչպիսի ցաւալի վախճան կարող է
ունենալ երիտասարդի համար քաղաւորի
որոշումը:

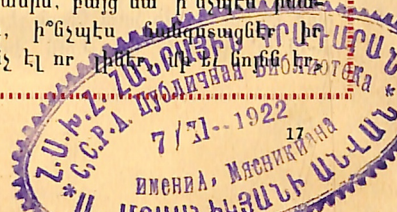
Բայց իր ոսկիների, իշխանութեան
էլ խորամանկութեան շնորհիւ արքայազն
աղջիկը կարողացաւ իմանալ այն, ինչ
որ ոչ ոքի չէր աչողվել իմանալ: Նա
իմացաւ դուների գաղտնիքը...

Նա գիտէր, քէ որ դրան ետեւն է վագրի
վանդակը եւ որ դրան ետեւն է գեղեցկու-
հին: Ոչ մի հնարով, ոչ մի բանով ոչ ոք
չէր կարող իմանալ այդ. ամեն տեսակ
արգելքներ ու միջոցներ էին նախատես-
ւելած գաղտնիքը ժառուկ պահելու հա-

1002
609

մար: Սակայն, ոսկին եւ կնոջ կամքը
միասին հրաշք գործեցին...

Քաղաւորի աղջիկը ոչ միայն գիտէր
քէ ո՞ր դրան ետեւն է պահված գեղեցկու-
հին, որ պատահաւ, դրան բացվելուն
էր սպասում, որպէս զի առաջ զայ հը-
պարտ ու վսեմ, այլ եւ գիտէր՝ քէ ո՞վ է
այդ գեղեցկուհին: Այս անգամ ընտրել
էին քաղաւորի աղջկայ պալատական կա-
նանցից ամենագեղեցկուհուն: Արքայազն
աղջիկը մի քանի անգամ նկատել էր,
կամ գուցէ նրան քուցել էր՝ քէ ինչպէս
իր սիրած երիտասարդը եւ այդ ընտրված
գեղեցկուհին երբեմն-երբեմն փոխանա-
կում էին փոխադարձ հաւանութեան եւ
սիրոյ կենդիւ հայեացքներ: Մի անգամ էլ
նկատել էր քէ ինչպէս նրանք միմեանց
հետ խօսեցին, քէ եւ միայն մի քանի րօպէ:
Գուցէ նրանք խօսում էին ամենադասարկ
բաների մասին, բայց նա ի՞նչպէս իմա-
նար այդ, ի՞նչպէս հասկացաւ նրանց խո-
սիւքը: Ինչ էլ որ լինէր, նա չէր կոտորէր

թագաւորի աղջիկը այնպէս էր կարծում, որ այդ ջանիլ պալատական կինը ուզում էր խլել նրանից Երիսասարդին: Արքայազն աղջիկը իր հոգու ամբողջ ոյժով ասեց դրան ետէս սլանված գեղեցկուհուն, որը դողալով սպասում էր, թէ արդեօք բացվելու՞ է դուռը:

Մեղադրեալը դարձեց իր հայեացքը թագաւորի աղջկայ վրա: Ամենի դէմքերին սարսափ էր տիրել, իսկ թագաւորի աղջկան մահվան դեղնութիւնն էր պատկեր: Հէնց որ Երիսասարդը իր հայեացքը գցեց թագաւորի աղջկայ վրա, իսկոյն հասկացաւ, որ նրան յայտնի է դռների գաղտնիքը, շնորհիւ այն նուրբ կապի եւ փոխադարձ հասկացողութեան, որը գոյութիւն ունի սիրով միացած երկու հոգիների մէջ: Երիսասարդը այդպէս էլ կարծում էր. նա գիտէր թագաւորի աղջկայ զօրեղ, հաստատուն կամքը եւ հաւատարմութիւնը, որ ոչ մի բան նրան չէր կարող արգելել՝ դռների գաղտնիքն իմանալու:

Իմանալ այն, ինչ որ ամենի, նոյն իսկ թագաւորի համար գաղտնիք էր: Երիսասարդի յոյսը նա էր: Եւ երբ մեղադրեալը իր հայեացքը դարձեց թագաւորի աղջկայ կողմը, հասկացաւ, որ նա էլ է սիրում... Նա արդէն համոզված էր, որ գաղտնիքի բանալին թագաւորի աղջկայ մէջն էր: Երիսասարդի յուզված եւ շփոթված դէմքը մեխվել էր թագաւորի աղջկայ վրա: Նրա հայեացքը հարցնում էր, — ո՞ր դու ուր...

Մեղադրեալը այնպէս էր իր հայեացքը ուղղել թագաւորի աղջկան, որ կարծես թէ հետք խօսում լինէր: Ամեն մի րօպէն բանգ արժէր մեղադրեալի համար: Անհրաժեշտ էր իսկոյն եւ եթ նրան պատասխան տայ: Արքայազն աղջկայ սոսնձ ձեռքը բարձի վրա էր: Նա արագութեամբ մի նշան արեց: Ամենի համար այդ նշանը անհասկանալի մնաց: Մեղադրեալ Երիսասարդը այդ նշանը նկատեց թէ չէ, իսկոյն առաջ գնաց եւ առանց մի րօպէ անգամ

սասանվելու, մօտեցաւ դռներից մէկին եւ
բաց արաւ...

Այս պատմութեան ամենահետաքրքիր
մասը կազմում է հէնց այն՝ թէ ով դուրս
եկաւ բացված դռնից՝ **կին թէ վագր**:
Այս հարցի վնոելուն միտքը չի օգնի,
իսկ կնոջ հոգու եւ սրտի նանաչելն էլ
մարդուն տանում է դէպի մարդկային ան-
քիւ, անհամար կրքերի այն աշխարհը,
որտեղ շատ հեշտ է մոլորվել: Մտածեցէք,
ընթերցող, եւ պատասխան տուէք, ոչ թէ
իբրեւ ստոնասիրտ հանդիսասես, այլ եթէ
կարող էք, մտէք կիսավայրենի աղջկայ
հոգու ու սրտի մէջ, այն հոգու, որը տանջ-
վում ու մաշվում էր յուսահատութիւնից
եւ խանդից: Թագաւորի աղջիկը անդառ-
նալի կերպով կորցնում էր երիտասարդին:
Քայց նա ո՞ւմ գիրկը կը գերազասէր
զցել իր սիրածին՝ մահվան թէ նոր սիրոյ:

Շատ անգամ էր արեայազն աղջիկը
օրերով սպնջվել, հալ ու մաշ էր եղել,

շատ անգամ էր գիշերները զարթել, երեսը
ձեռներով ծածկել, որ չտեսնէ այն սար-
սափելի պատկերը՝ թէ ինչպէս իր սիրած
երիտասարդին զգգովում է կասաղի վագրը:
Քայց զո՞ւցէ նա երեւակայում էր եւ մի
ուրիշ պատկեր: Թագաւորի աղջիկը կա-
սաղութիւնից ասամները կրնացնում էր,
նրա աչքերը լցվում էին արտասուքով, երբ
պատկերացնում էր՝ թէ ինչպէս բաց-
վում է միւս դուռը, որտեղից ժպտալով
առաջ էր գալիս պահված գեղեցկուհին:
Արեայազն աղջկայ սիրքը կտոր-կտոր կը
լինէր, եթէ իր սիրածի դէմքի վրա նկա-
տէր ուրախութեան նշաններ՝ որ համ իմեն
է փրկվել, համ էլ այնպիսի զանձի տիրա-
ցել: Նրա սիրքը կը պատկէր, եթէ լսելու
լինէր ամբոխի ցնծութեան աղաղակները
եւ փողերի ձայները: Նրան այնպէս էր
քում թէ քմապէտք արդէն մօտենում է
մեղադրեալի եւ գեղեցկուհու միութիւնը
սրբագործելու: Նորապսակ զոյգը պէտք է
հեռանար թագաւորի աղջկայ աչքերի

առաջ, որի յուսահասական նիշը կորչելու էր ամբոխի ցնծութեան գոշումների մէջ:

Աւելի լաւ չէր լինի, որ հենց այժմ իր սիրածին զգէր մահվան գիրկը եւ ապա ինքն էլ հետեւէր նրան այն աշխարհը, որտեղ նրանք կարող էին անազգել միմեանց սիրել:

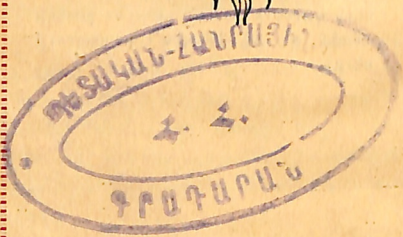
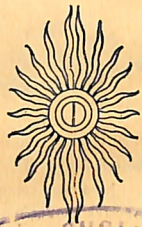
Բայց ո՞ւմ սիրք կը դիմանար արիւն-արբու վագրի, կեանքի ու մահվան կռիւ, հոսող արեան առաջ... Արեայազն աղջիկը միմիայն մի րոպէ մտածեց եւ պատասխան տուեց այն հարցին, որի համար մեղադրեալը նրան աղերսում էր:

Նա օրերով մտածելուց ու տանջվելուց յետոյ միայն վնոեց այդ պատասխանը սալ: Առաջուց նա գիտէր, որ երիտասարդը նրան այդ հարցը տալու էր: Թագաւորի աղջիկը առանց տատանման պատասխանեց, բարձրացնելով իր աչքները...

Այժմ ասացէք, ընթերցող, ի՞նչ էք կարծում, ո՞վ դուրս եկաւ բացված դռնից, — կի՞նք քե վագր:

Ծանօթ. Շատ հետաքրքրելի է, հոգեբանական կողմից, իմանալ յարգելի ընթերցողների կարծիքը կանանց սիրտը եւ խանգի մասին, քե ով ինչպէս է բացադուռ սէրը:

ԳԻՆՆ Է 15 ԿՈՊ.

1115

2013

